

Dosarul nr. 3ra-296/22
2-20046330-01-3ra-05042022

Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul central (jud. I. Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Iurie Grecu împotriva consilierului local Oxana Marc și Primăriei sat. Ciuciulea r-nul Glodeni cu privire la constatarea îngrădirii accesului la informație, sancționarea pârâților și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată integral hotărârea din 2 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central și emisă o nouă decizie, prin care a fost admisă în parte acțiunea

constată:

La 28 aprilie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Grecu a cerere de chemare în judecată împotriva consilierului local Oxana Marc și Primăriei sat. Ciuciulea r-nul Glodeni cu privire la constatarea îngrădirii accesului la informație, sancționarea pârâților și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 12 martie 2020, a adresat cererea nr. 63 consilierului local Oxana Marc, prin care a solicitat informația de interes public, și anume câți bani din bugetul local al Primăriei sat. Ciuciulea r-nul Glodeni au fost cheltuiți pentru reparația grădiniței nr. 1 din sat, la care nu a primit niciun răspuns, deși termenul-limită de prezentare a acestuia era data de 1 aprilie 2020.

Astfel, a opinat că pârâții, acționând cu rea-credință și contrar obligațiilor de serviciu, i-au îngrădit dreptul la informații de interes public.

În susținerea pretenției privind repararea prejudiciului moral, a precizat că prin acțiunile și inacțiunile pârâților, i s-a îngrădit dreptul la informațiile de interes public solicitate, astfel fiindu-i cauzate suferințe morale, totodată fiindu-i lezată onoarea și demnitatea în calitate de cetățean al Republicii Moldova, care trebuie să beneficieze de drepturile garantate de Constituție și alte legi.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 20 alin. (1) din Constituție, art. 21 alin. (1), (3) lit. e), 23 alin. (1), (2) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, art. 9 alin. (1), 17, 18, 20, 68, 189 alin. (1), (2), 211 alin. (1) lit. a)-g), alin. (2), 212 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul la informație, sancționarea pârâților potrivit Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație și repararea în mod solidar din contul acestora a prejudiciului moral în sumă de 4 000 de lei.

Prin hotărârea din 2 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

Întru argumentarea soluției adoptate, prima instanță a constatat, în temeiul Codului administrativ și al Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, examinarea în termen a petiției adresate în cadrul unei proceduri prealabile, pârâții respectând cadrul legal în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de Iurie Grecu, răspunsul oficial fiind adus la cunoștința destinatarului.

Totodată, prima instanță a reținut caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârâți la cererea adresată de către petiționar, fiind în corespundere cu cadrul normativ, în termenul stabilit de lege, cu asigurarea drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat, astfel nefiind lezate raporturile dintre solicitant și organul emitent în procesul de asigurare și realizare a drepturilor solicitantului.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a menționat că aceasta este neîntemeiată, dat fiind faptul că lipsește justificarea necesității lui Iurie Grecu de a obține informația solicitată și motivarea impactului adus acestuia în legătură cu neprezentarea informației.

La 19 noiembrie 2020, Iurie Grecu a depus apel nemotivat și motivarea apelului împotriva hotărârii din 2 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 2 noiembrie 2020 și emisă o nouă decizie, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea.

Prin decizia din 9 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Iurie Grecu, casată decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 2 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central și emisă o nouă decizie.

A fost declarată inadmisibilă acțiunea lui Iurie Grecu împotriva consilierului local Oxana Marc cu privire la constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat.

A fost admisă acțiunea lui Iurie Grecu împotriva Primăriei sat. Ciuciulea r-nul Glodeni cu privire la constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat.

A fost anulat actul administrativ referitor la furnizarea informației lui Iurie Grecu, individualizat prin răspunsul nr. 203 din 20 martie 2020.

A fost constatată îngrădirea accesului la informație, admisă de Primăria sat. Ciuciulea r-nul Glodeni în privința lui Iurie Grecu, exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr. 63 din data de 12 martie 2020.

A fost obligată Primăria sat. Ciuciulea r-nul Glodeni să-i furnizeze lui Iurie Grecu informația solicitată prin cererea nr. 63 din data de 12 martie 2020.

A fost încasat de la Primăria sat. Ciuciulea r-nul Glodeni în beneficiul lui Iurie Grecu prejudiciul moral în sumă de 100 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Iurie Grecu a înaintat acțiunea împotriva consilierului local al sat. Ciuciulea r-nul Glodeni, Oxana Marc, astfel urmărind inițierea unei acțiuni în contencios administrativ împotriva unui subiect care nu întrunește calitatea de autoritatea publică, motiv din care această pretenție a fost declarată inadmisibilă.

Pe de altă parte, instanța de apel a reținut că Primăria sat. Ciuciulea r-nul Glodeni, autoritatea administrației publice locale – deliberativă și executivă, căreia Iurie Grecu i s-a adresat cu cerere de acces la informație, care a recepționat cererea și care în termenul stabilit de lege nu i-a oferit acesteia informația cerută, a atentat la dreptul fundamental al reclamantului de acces la informație, dând dovadă de o inacțiune ilicită în vederea informării ultimului, astfel încât este cert că pârâții au comis în raport cu Iurie Grecu în cazul dat o faptă ilicită ce atentează inadmisibil asupra dreptului nominalizat al ultimului și-i poate cauza suferințe psihice, inclusiv stări de stres, de anxietate determinate de imposibilitatea de a beneficia efectiv de un drept oferit de lege, atribuite și de CtEDO la categoria suferințelor psihice pasibile de compensare.

La fel, a remarcat instanța de apel că în contextul în care recunoașterea încălcării dreptului reclamantului și înlăturarea acesteia prin prezenta decizie este capabilă să compenseze parțial suferințele suportate de Iurie Grecu, echitabilă pentru compensarea prejudiciului moral cauzat acestuia este suma de 100 lei încasată de la Primăria sat. Ciuciulea r-nul Glodeni, or, depășirea acesteia ar fi contrară scopului acestei categorii de compensații.

La 1 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Grecu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, iar la 16 februarie 2022 a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de repararea prejudiciului moral cauzat, cu emiterea în partea dată a unei noi decizii de admitere integrală a cerinței respective și repararea prejudiciului moral în sumă de 3 000 de lei, cu încasarea acestuia din contul fiecărui intimat, a câte 1 000 de lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul parțial cu decizia instanței de apel, precizând că aceasta a omis să se pronunțe asupra tuturor cerințelor și a pretențiilor sale invocate în apel.

La fel, a punctat că instanța de apel a eludat să se expună asupra obligațiilor funcționale ale consilierului local Oxana Marc și ale Consiliului local în calitate de autoritate administrativă.

A menționat că instanța de apel nu a elucidat și determinat pe deplin toate aspectele esențiale cauzei, concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei și contrare prevederilor prevăzute la art. 386 alin. (1) CPC.

A accentuat că prejudiciul moral încasat în beneficiul său de către instanța de apel, în cuantum de 100 de lei, este unul mizer, care nu poate constitui o satisfacție echitabilă a drepturilor îngădite și a prejudiciului moral efectiv cauzat onoarei și demnității sale.

Așadar, a considerat că nu i-a fost auzită poziția sa în cadrul procesului, fapt ce constituie o încălcare gravă a dreptului la un proces echitabil, garantat de prevederile art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 5 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa consilierului local al sat. Ciuciulea r-nul Glodeni Oxana Marc și Primăriei sat. Ciuciulea r-nul Glodeni copia cererii de recurs depuse de Iurie Grecu, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului depus.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți i-a fost notificat lui Iurie Grecu la 3 ianuarie 2021, potrivit avizului de recepție (f. d. 128).

Ulterior, la 1 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Grecu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți (f. d. 130).

Tot actele cauzei atestă că decizia motivată din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți i-a fost notificată lui Iurie Grecu la 18 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 136).

Se mai constată că la 16 februarie 2022, Iurie Grecu a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți (f. d. 133).

Astfel, recursul depus de Iurie Grecu împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Iurie Greu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Iurie Grecu.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Iurie Grecu se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron